

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА ХРИСТО БОТЕВ – ВРАЦА

Отчет за дейността през 2018 година

Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца и през изминалата 2018 година продължи с реализирането на поставените основни задачи:

1. Утвърждаване на библиотеката като обществен и културен център, осигуряващ на гражданите равен достъп до всички видове информация;
2. Постоянно обогатяване на библиотечните колекции с традиционни /книжни/ и други носители на информация;
3. Приложение на съвременни информационни технологии в библиотечното, справочно-библиографско и информационно обслужване, което да осигури многоаспектно търсене с цел максимално удовлетворяване потребностите на читателите;
4. Насърчаване на четенето със специално внимание към децата;
5. Превръщане на библиотеката в притегателен център за тийнейджърите и младите хора на Враца;
6. Активно участие със свои инициативи и дейности в националните библиотечни прояви и кампании;
7. Издателска и популяризаторска дейност по повод актуални дати и годишнини от местния и национален календар, включваща изработване и издаване на книги, библиографски справки, мултимедийни презентации и др.;
8. Утвърждаване ролята на Регионална библиотека като координационен, експертно-консултантски и квалификационен център за библиотеките от област Враца;
9. Разширяване контактите и партньорствата с институции, обществени организации, НПО, сдружения, съюзи и библиотеки от страната и чужбина. Участие в проекти на регионално и национално ниво.

I. Библиотечни дейности

1. Комплектуване и организация на библиотечните фондове и каталози

Комплектуването на фондовете е основна и неизменна задача на Регионална библиотека „Христо Ботев“.

В края на 2018 г. фондът наброява 263 323 библиотечни документа на стойност 457 995,64 лв. от всички отрасли на знанието и на различни носители на информация. Като: научна - 58,4%; художествена - 31,3%; детска научно-популярна - 4%; детска художествена литература - 6,3%. Спазено е едно добро съотношение на художествени и отраслеви БД. Новопостъпилите през годината са 3 773 БД на стойност 36 437,52 лв., от които 3 637 книги, 61 периодични издания, 6 графични издания, 1 картографски издания, 27 бр. компактдискове, 36 бр. DVD, 5 т. нотни издания. Броят им е с 448 повече в сравнение с 2017 г. Положителният резултат в комплектуване фондовете на библиотеката е постигнат благодарение на проекта на Министерство на културата „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“, съпричастността и доброто отношение на граждани, институции и издателства към библиотеката.

От дарения са постъпили 2 240 библиотечни документа на стойност 19 313,80 лв. Г-жа Юлияна Велислова Капитанска предостави 385 т. нова литература в размер на 5 603,73 лв. Г-жа Мая Трифонова закупи със собствени средства 20 т. ценни издания за 381,55 лв. От фондация „Глобални библиотеки“ са получени 27 т. на стойност 370 лв. Даренията от Сдружение „Градски читални“ са 385 т. на обща стойност 2 950,04 лв., получени на няколко транша от различни отрасли на знанието - медицина, техника, психология, художествена и детска художествена л-ра.

Не на последно място трябва да отчетем и придобитите по депозит от НБКМ 182 т. за 1 489,67 лв.

Фирма „Ливиа-М“ гр. София ни изпрати DVD филми: „Народни будители“ и „Иван Вазов“ в две части. Домът за

медико-социални грижи за деца ни предостави книги от библиотеката на институцията.

В изпълнение на Заповед на Директора №8/15.03.2018 г. извършихме частична инвентаризация на филиал „Дъбника”.

Проверени са 15 699 БД, което е 2% от общия фонд на библиотеката. Изготвени са актовете за отчисления на установените липси, остойностени, разпределени по отрасли на знанието и езици, отразени са в каталозите, инвентарните и книгите за движение на фонда. Изработен е констативният протокол за инвентаризацията, като липсите са в рамките на допустимите според нормативните документи. Общо отчислени по причина липси са 157 БД на стойност 1 850,64 лв. Паралелно с частичната инвентаризация, в изпълнение на Заповед №32/16.11.2018 г. от фонда на филиал „Дъбника” са отчислени 582 БД на стойност 592,71 лв. по причина остарели по съдържание и физически изхабени. 396 т. физически изхабени книги от фонда на библиотеката са заменени със същите получени от дарения, но в по-добро състояние.

Набавените библиотечни документи са обработени технически, класифицирани, сигнирани, индивидуално и групово регистрирани в инвентарна книга и КДБФ в модул „Книги”.

Записите в модул „Книги” на програма АБ са 73 091 бр. През отчетната година са въведени 1 586 нови записи.

Отразени са промените в класификационни индекси, сигнатури и сигли на редактирани заглавия в читателските каталози. От азбучен и систематичен каталог са извадени фишите на отчисленията на фондове „Подръчен” и „Основен” от извършената инвентаризация в предходната година.

Абонаментът за 2018 г. се състои от 68 заглавия, от които списания 43 и 25 вестници на стойност 5 107,83 лв.

**Таблицы № 2, 3, 4 и 5 от приложението към отчета отразяват библиотечния фонд и набавените БД по съдържание, вид, език и начин на комплектуване.*

**Таблица № 8 отразява текущите периодични издания по вид и съдържание.*

2. Библиотечна, справочно-библиографска и информационна дейност

През отчетния период Регионална библиотека има **87 186 посещения от реални** читатели в залите на библиотеката и **188 393 виртуални** от потребители, които са се възползвали от информационните ресурси чрез Интернет. Раздадени са **137 166** библиотечни документи и са регистрирани **4 800** нови читатели /със 188 повече от 2017 година/.

При заетите БД най-голям е дялът на книгите - 80%; периодични издания - 15% и други носители - 5%. Тук съотношението се запазва, както през изминалата година.

**Таблицы № 2, 3 и 4 отразяват заетите БД по вид, отрасъл на знанието и език.*

Значително е увеличено търсенето на информация от електронните бази данни - най-голям дял от тях е на ученици - 46,1%; студенти - 34,2%; работещи - 14,9% и други категории - 4,2%. От дистанционните услуги, като презапис на книги по телефона и e-mail, изпълнени резервации по електронна поща се възползваха 1 209 читатели.

По отношение на регистрирани читатели има промяна в процентно съотношение: рязко се е увеличило потреблението от ученици от начален курс - 39%.

**Таблица № 6 и 7 от приложението на отчета отразяват регистрираните читатели по видове професии, пол, възраст и образование.*

Наблюдава се и ръст от 39,8% във виртуалните посещения, благодарение на трите уебсайта, които ежедневно се обновяват със съдържание и активното присъствие на библиотеката в социалните мрежи – Фейсбук, Инстаграм и Туитър.

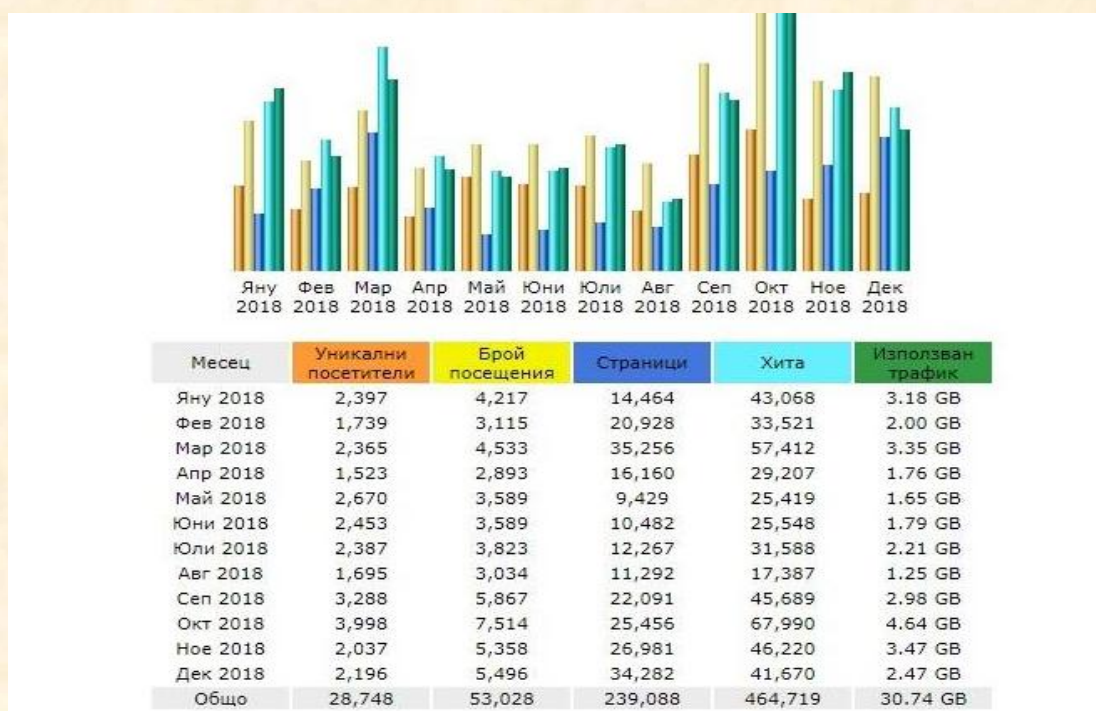
Посещенията на уебсайта www.libvratsa.org са общо 56 511 от 38 345 уникални посетители /виж Фигура 1/. Посещенията на информационния портал, създаден по проект „Трансграничен център за информация и комуникация Долж - Враца“ <http://portal.libvratsa.org/wp/> за периода са 53 028 от 28 748 потребители /виж Фигура 2/.

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2018

Фигура 1

Фигура 2

Изграденият през 2017 г. сайт „Карта на времето - дигитален архив на регион Враца XX век” - kartanavremeto-vratsa.org придобива все по-голяма популярност. В края на 2018 г. публикуваните истории са 1 000, общо 800 са ретро снимките от различни периоди на XX в., 1 200 са качените снимки, направени по време на теренните обиколки, 500 - пълнотекстови документи - статии, краеведски и фолклорни текстове, 800 файла аудиозаписи и 50 видеоматериала, със свободен достъп до всички чрез сайта. Платформата се радва на значителен интерес в социалните мрежи и става все по-разпознаваема сред различни обществени и социални групи. Сайтът регистрира 69 061 посещения от 46 939 уникални потребители.

Посещенията във Фейсбук са от 8 022 потребители. Към 31 декември 2018 г. страницата на регионалната библиотека има 1 873 привърженици, като броят им е нараснал с 496. Средно на ден достига до 900 потребители в социалната мрежа. По-голямата част от тях са жени на възраст от 25 до 44 години. Използваме новите технологии за общуване, чрез тях изпълняваме основната си цел - да бъдем полезни, да получаваме обратна връзка и да увеличим каналите си за комуникация с публиките. Ежедневно се вслушваме в препоръките и мненията на нашите приятели, разговаряме и споделяме.

През 2018 г. блогът за изкуство „АртЛиб – Враца“: <http://migrati.photon.icnhost.net/art-lib/> има 6 публикации. Регистрирани са 1 771 посещения от 900 потребители.

Обобщените статистики показват пътя на обществената библиотека – все по-достъпна до хората, чрез новите технологии. Усилията на екипа през последните години да направи голяма част от фондовете и ресурсите си достъпни за повече хора, чрез различни видове електронни услуги са успешни.

Включването на електронни четци в обслужването е поредна стъпка към бързото внедряване на нововъведенията в света на книгите и технологиите в отговор на потребностите на нашите потребители. Тези устройства предлагат един невероятно удобен алтернативен начин за четене. Екранът им наподобява истинска хартия, а буквите са изписани като с мастило, затова визуално усещането много наподобява съвсем реална страница от обикновена книга. Устройствата могат да се ползват само на

място в отдел „Обща читалня“. Основният акцент на комплектуването на електронни книги е насочен върху книги от енциклопедичен и справочен характер.

През отчетния период бе осигурен достъп до електронни списания: „Човешки ресурси“, „National geographic“ и „Cosmopolitan“.

Голямо внимание се обръща и на правнонормативните документи. Ежедневно се добавят и осъвременяват електронните ресурси: „Кодекси“, „Международни и национални счетоводни стандарти“, „Договори и доклади за напредъка на страните от ЕС“; „Документи с българско и европейско нормативно съдържание“; пълнотекстово съхранение в PDF-формат на Държавен вестник за 2018 г. През годината използването на режим за достъп до Правно-информационната система се оказва изключително полезен. Освен ревизирана нормативна документация, системата предлага готови формуляри на документи, много често търсени от потребителите. Достъпът до Европейско право, нови изисквания за работа с лични данни, казуси по гражданско-процесуални иски и документация по решения и давания на съдебните органи също е полезен. Общият брой на извършените справки със системата АПИС е 437.

Броят на справките, направени през годината е както следва: устни - 13 898; писмени - 82; търсене в автоматизираните БД и каталози - 9 948. Общо 23 928 бр. Намалял е броят на устните и автоматизираните, което се дължи на засиления интерес на читателите към електронния каталог, както и към услугите, които предоставя „Моята библиотека“. Това е персоналното пространство за регистрираните читатели с функции по онлайн обслужване: достъп до личен читателски картон с информация за заета литература и текущо състояние на заявки, възможност за презаписване и заявка за литература чрез електронен каталог.

Темите на писмените библиографски справки са определени от читателските търсения и са от всички отрасли на знанието.

От средата на 2018 г. РБ „Христо Ботев“ - Враца предлага на своите читатели безплатен достъп до образователната онлайн платформа „Уча се“. Материалите в нея следват официалната училищна програма и са съобразени с държавните образователни стандарти. „Уча се“ предлага на учениците над 12 000 видеоурока

и теста по всеки предмет и клас, които покриват 97% от материала, изучаван в училище от I до XII клас.

Динамичните промени на потребителските нагласи, определят и нови дейности, с които библиотеката осигурява удовлетвореността на своите ползватели. Работата с информационни масиви и специализирани бази данни, определя систематични архиви на информация не само по служебен път, а такива, които са предизвикани от потребителски търсения и запитвания. Справочно-библиографското и информационно обслужване включва подготовка на информационни продукти, предоставяне на устна информация и поддържане на справочния апарат. В сравнение с миналогодишните търсения, впечатление прави голямото разнообразие на теми и нарастващата взискателност от страна на читателите за точност и пълнота на справката, както и бързина на направената услуга. Затвърди се наблюдението, че ресурсите на СБНО се използват от широкоаспектна възрастова категория за разработки на доклади, теми, курсови и дипломни проекти като в повечето случаи исканията са придружени с библиография. Динамичните промени в българското законодателство рефлектират върху читателските търсения, наред с българските нормативни и инструктивни документи, се забелязва и интерес към европейското право.

Регионалната библиотека полага усилия да удовлетвори потребностите на населението на град Враца за равен и лесен достъп до култура. Предоставя проверена информация от достоверни източници и възможност за тестване на нови технологични чудеса.

Продължи традицията за колективни посещения на деца от предучилищна възраст, ученици и студенти за запознаване с обслужването и справочния и информационен масив на библиотеката. Институцията затвърди позициите си и в областта на неформалното образование чрез разработването на интерактивни игри и демонстрации, провеждани от обслужващите отдели.

Наблюдава се повишен интерес към библиотеката и това се дължи на огромните усилия, които полагат всички специалисти, не само в ежедневната работа, но и в организирането на различни

инициативи. Нараства броят на наши читатели, ползващи автоматизираните потребителски места като резултат от навлизането на новите технологии, използването на по-съвършени некнижни носители, до известна степен променените образователни критерии, променените нагласи, силното влияние на Интернет и др.

Важен елемент в работата ни е обратната връзка с потребителите. Затова през изминалата година продължихме да изготвяме месечна класация на най-четените книги в отдел „Заемна за дома”, която ежесмесечно се публикува на страницата във Фейсбук. В края на годината изготвихме и класация за най-четените книги и в Детски отдел.

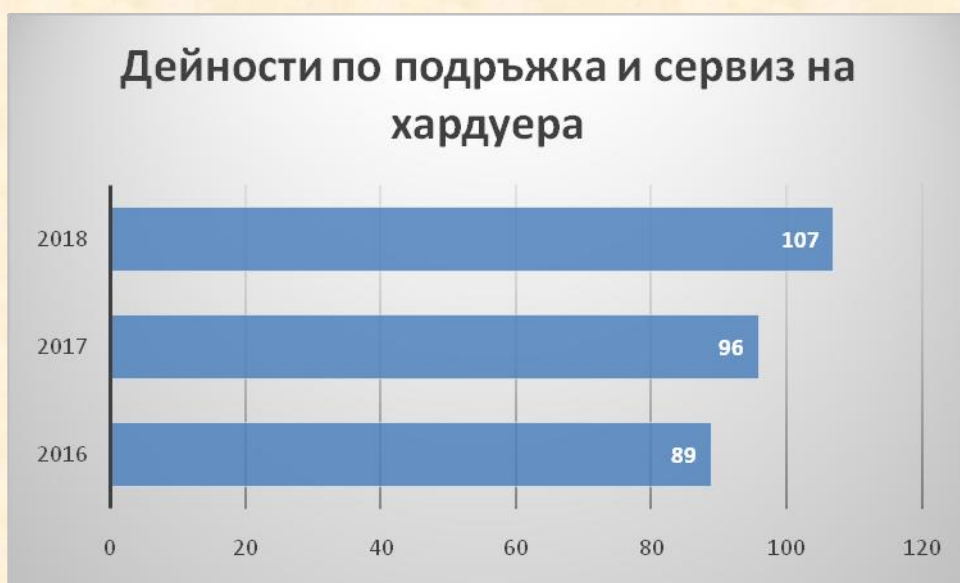
II. Информационни технологии

През отчетния период Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца поддържа: 200 устройства, свързани помежду си в локална мрежа и с достъп до Интернет: 31 компютърни конфигурации; 9 преносими компютри; 2 сървърни системи; 13 принтера, от които 1 матричен, 10 монохромни лазерни, 2 цветни лазерни; 1 цветно мултифункционално устройство; 1 скенер за книги и 2 плоски скенера; 7 рутера; 9 комутатора (суича); 1 UPS устройство; 3 мултимедийни проектора; интерактивна бяла дъска; 4 таблета; 3 смартфона; 3 електронни четци; 2 баркод скенера; 3 телевизора и един подвижен монитор със стойка.

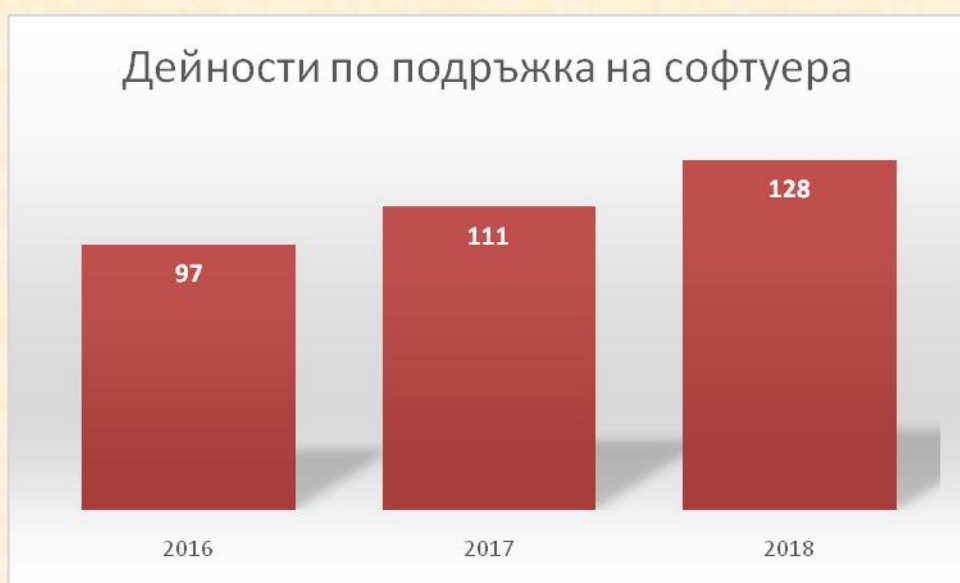
През годината бяха закупени 6 нови преносими компютърни конфигурации, които бяха поставени в „Зона за тийнейджъри”. В залата бе осигурен и конфигуриран безжичен рутер за Wi-Fi достъп до Интернет. Бе закупена и монтирана бяла интерактивна дъска в комплект с мултимедиен проектор и инсталиран специализиран приложен софтуер на един от преносимите компютри. Обученията по проект „Техно-Либ” бяха подсигурени с 4 компютърни системи в отдел „Обща читалня”, за които бяха закупени, монтирани и инсталирани драйвери на 4 безжични адаптери за достъп до Интернет.

Хардуерна и софтуерна профилактика бе направена на всички компютри, които се ползват от читатели в отделите „Заемна за дома”, „Обща читалня”, „Детски отдел” и „Филиал”.

Сравнителен анализ на данните от предходните две години показват, че дейностите по подновяване, сервиз и поддръжка на компютърната техника бележат ръст с всяка изминала година. Това е естествен и неминуем процес, тъй като информационните технологии стават все по-съществена и значима част от живота и бита на хората, увеличава се количеството техника, с което библиотеката разполага, съответно увеличават се и дейностите по осигуряване на нейната пригодност и изправност.

Ръст бележат и дейностите по поддръжка и актуализация на програмното осигуряване в сравнение с предходните години.

През 2018 г. отдел „Информационни технологии“ продължи да изпълнява своите рутинни дейности по инсталиране и поддръжка на софтуера. С увеличаването на количеството компютърна техника, логично се увеличават и дейностите по нейното осигуряване със системен и приложен софтуер, както и дейностите по осигуряване на неговото добро функциониране. Тези дейности включват:

- Ежемесечно преизграждане и осигуряване на Базите данни, поддържани в библиотеката посредством библиотечния софтуер „Автоматизирана библиотека”;
- Ежеседмично записване на архивно копие върху външен твърд диск на информацията от Файлов сървър и Уеб сървър;
- Администрация и сервиз на модулите на библиотечния софтуер „АБ“;
- Ежедневни дейности по софтуерна профилактика на компютрите в библиотеката;
- Преинсталиране на операционна система и приложен софтуер на компютри при възникнала необходимост;
- Инсталиране на операционна система, офис пакет, браузери, драйвери, антивирусни програми и друг приложен софтуер на новозакупените компютри;
- Инсталиране на нов приложен софтуер при необходимост;
- Извеждане на ежемесечен бюлетин „Нови книги“ и тримесечни бюлетини „Най-четени книги“ и „Най-четени автори“ и публикуването им в Интернет;
- Администраторски дейности по поддръжката на услугите хостинг и домейн за сайта и информационния портал;
- Подновяване на лицензите на антивирусните програми за сървърите и компютър в счетоводството;
- Инсталирана бе най-новата версия на библиотечния софтуер „Автоматизирана библиотека“.

Отдел „Информационни технологии“ извършва и експертно-консултантска дейност по въпроси, свързани с автоматизация на библиотечните дейности.

III. Издателска дейност

През отчетния период в отделите „Краезнание“, „Изкуство“, СБИО и „Обща читалня“ бяха подготвени писмени справки, препоръчителни списъци и информационни бюлетини, отразяващи читателските търсения, свързани с актуални теми, годишнини и събития.

Издадени са два сборника с материали от Регионални краеведски конференции.

Първият е сборник „Духовата музика - XX век - емблемата на Северозападна България“. Съставен от Калина Тодорова и издаден с финансовото подпомагане от Фонд „Култура“ към Общински съвет - Враца. Това е осмата книга от поредицата „Наследство“. Съдържа материали от Тринадесетата регионална краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето“. Организатори са Регионално управление на образованието - Враца и Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца. Настоящият сборник обединява разработките на историци, етнографи, музиканти, научни работници, читалищни дейци, учители и ученици от различни институции и населени места в трите областни града - Враца, Видин и Монтана. Докладите на участниците са подредени тематично. В първата част са включени теми, свързани с живота, творчеството и музикалното наследство на композитора Дико Илиев; традиционните прегледи на духовите оркестри в Оряхово и Монтана. Статиите, включени във втора и трета част, проследяват създаването, възхода и постепенното отмиране на незабравимите духови оркестри от Северозападна България. Разказват за колоритни и талантиливи личности, оставили трайна следа в културния живот на отделните селища. В последната част са включени една езиковедска разработка, посветена на музикалната терминология в книжовно-езиковата практика и любопитни материали от дигиталната библиотека на Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца.

Вторият сборник е озаглавен „Дунав – път през времето, мост между светове“. Съдържа материали от Четиринадесета регионална краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето“, проведена на 15 ноември 2017 г. с

организатори РБ „Христо Ботев“ и РУО - Враца. Съставен е от Калина Тодорова. Това е девета книга от поредицата „Наследство“. „Дунав – път през времето, мост между светове“ представя различни гледни точки към една вечна тема, поредното предизвикателство и празник за изследователите от Северозападна България. Възходът на големите дунавски градове - Видин, Лом, Оряхово, пренесеният „по реката европейски стил“ в архитектурата, образованието и книгоразпространението, търговията, модата, градоустройството, науката и изкуството. Историята и съдбата на видни революционери, търговци, предприемачи и общественици, творци, свързани с Дунав. Ежедневието и празникът на хората, за които Дунав не е само митологема, а „реката на живота“ и в буквалния, и в сакралния смисъл. Пореден поглед към стотиците измерения на Дунав, тема неизчерпаема и пълноводна като самата река.

През отчетната година бе изработен летопис по повод 80-годишнината на Драматично-куклен театър гр. Враца. Прегледани бяха повече от 700 заглавия „де визу“ за периода от 1945 до 2018 г. включително. Библиографските описания са 648, като повечето от тях са придружени с кратки анотации. Изданието съдържа богат справочен апарат със списъци на съкращенията, периодичните издания и постановките на ДКТ-Враца.

Издаден е и сборник „Основни библиотечни документи“ - второ преработено и допълнено издание. Съдържа образци и формуляри от основните документи в работата на всяка обществена библиотека. Материалите са подредени в 6 раздела: Библиотечен фонд; Организация на библиотечния фонд; Проверка на библиотечния фонд. Инвентаризация; Работа с читатели; Годишни планове и отчети; Библиотечна документация.

IV. Културна дейност

За отбелязване на актуални събития, дати, годишнини и теми от националния и местен календар през 2018 г. бяха организирани редица инициативи. Като най-запомнящи се безспорно бяха:

Инициативата „Кафене на знанието #Свободен ли си?“

Свободни като граждани, но напълно зависими от новите технологии, парите и организациите. Така се чувстват младите хора на Враца в дните, когато отбелязахме 140 години от Освобождението. Изводът е резултат от инициативата „Кафене на знанието #Свободен ли си?“, организирано от РБ „Христо Ботев“. От 26 февруари до 2 март учениците от VIII до XII клас имаха възможност да изразят мнението си по темите: „Свободен ли си?“, „Българските символи - моя гордост“ и „България в три думи“. Общо 82 младежи описаха свободата като избор, шанс, граница и даденост. Като най-ценни свободи те посочиха свобода на словото, на избора, на свободно пътуване, на свободен избор на образование и гражданските права. Тийнейджърите посочиха като най-разпознаваеми символи - знамето, гербът, химнът, паметникът на връх Шипка, българската роза, народните будители. Голяма част от тях обаче смятат, че символите не винаги ни карат да изпитваме чувство на гордост. Красота, история, традиции – това пък беше комбинацията от 3 думи, с които най-често младите хора избраха да опишат България днес. Някои от тях използват както любов, моята родина и дом, така и корупция и деградация.

В инициативата се включиха ученици от ППМГ „Акад. Иван Ценов“, ПТГ „Н. Й. Вапцаров“, средните училища „Христо Ботев“, „Васил Кънчов“ и „Козма Тричков“.

Срещите във формат световно кафене бяха и голямото ни предизвикателство към тийнейджърите да мислят по нов, нетрадиционен начин върху една много позната за тях тема.

„Маратон на четенето“

Над 800 ученици от Враца четеха и играха с образователни карти „Научи за Ботев“. Инициативата бе част от разнообразната програма за тринадесетия „Маратон на четенето 2018“. Образователната игра е разработена от библиотечните специалисти във връзка с честването на 170 години от рождението на поета революционер. Интерактивните карти успяха да провокират интереса на децата и техните преподаватели да научат любопитни факти за Христо Ботев. В играта, предназначена за ученици от I до VII клас, се включиха общо 37 класа от начален и основен курс на врачанските училища. В дните от 10 до 20 април малко известни факти за живота, творчеството и ценните предмети на поета революционер, запазени до днес научиха общо 866 деца.

Най-малките приятели на книгите от детските градини в града се включиха в „Маратон на четенето 2018“ с преразкази, драматизации и приказкотерапия. Те също научиха любопитни факти за Христо Ботев с помощта на кратките истории от книгата „Разкажи ми за Ботев“.

При изключителен интерес премина и гостуването на детските автори Мария Мартин и Никола Райков. Общият брой на участниците в „Маратон на четенето 2018“ е 1 229 деца на възраст от 4 до 14 години. В периода от 2 до 23 април библиотечните специалисти регистрираха 776 нови читатели.

„Нощ в библиотеката“

От 1995 г. насам с решение на ЮНЕСКО 23 април се отбелязва по цял свят като Световен ден на книгата и авторското право. Световната нощ на книгата – „най-голямото масово подаряване на книги“, е инициатива, насърчаваща четенето и начин любимите ни книги да достигнат до нови читатели. Провокирана от световните изяви Регионалната библиотека се включи в Световната нощ на книгата 2018.

Празничната вечер започна с „Шекспирови сонети“ от ТГ „ТЕМП“ към Младежки дом – Враца, които потопиха гостите в света на изкуството и писаното слово. Веднага след това почитателите на киното се впуснаха в играта „Познай книгата от филма?!“. Откъсите от екранизираните произведения успяха да затруднят дори най-големите познавачи. Вечерта продължи със среща с един от най-известните и харесвани съвременни писатели - Радослав Гизгинджиев. Младият автор развълнува публиката с истинските истории, които са го вдъхновили да напише новата си книга „Повече от любов“. Атмосферата в залата се допълваше и от концептуална изложба на фотографии към романа.

По същото време децата разпознаваха любимите си герои в играта „Приказкословица“. Тийнеджърите пък се съревноваваха онлайн в играта „Тривиадор“.

Дигитализирано копие на тефтерчето на Христо Ботев

Частица от книжовното наследство на България вече е достъпно до широката общественост чрез силата на новите технологии. В рамките на Ботеви дни 2018 в библиотеката бе представено дигиталното копие на една книжовна ценност - джобното тефтерче на Христо Ботев. В оригиналния личен бележник поета революционер е записвал данни за литературната си дейност, имена на свои революционни съратници. Там е и черновата на стихотворението „Обесването на Васил Левски“.

Електронното издание е съвместен проект на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца по повод 170 години от рождението на поета революционер.

Дигитализираното копие на тефтерчето е издадено и на флаш памет, която съдържа всичките стихотворения на Христо Ботев и 3 от неговите емблематични стихотворения, преведени на английски език - „Хаджи Димитър“, „Борба“ и „Моята молитва“. Към луксозното издание е изработена и миникнижка с размери 5 см на 7 см. Тя съдържа кратки биографични данни за Христо Ботев, 3 от емблематичните му стихотворения – „Хаджи Димитър“, „Борба“ и „Моята молитва“, прощалното писмо „До

семейството му”, което е написал от параход „Радецки” на 17 май 1876 година, няколко снимки и документи свързани с живота и делото му. Миникнижката е двуезична - на български и английски език.

Дигиталното копие на тефтерчето е достъпно на сайта на РБ - Враца на адрес: <http://libvratsa.org/botev/notebook.html>, както и на сайта на НБКМ.

Концерт в библиотеката

За първи път читалнята се превърна в музикална сцена. Нестандартното решение дойде от вокала на врачанската банда П.А.Р.К. Росен Найденов, който избра уютната атмосфера сред книжните лавици за дебютното представяне на албума „Lomography“ /Ломография/. Това е първата им акустична компилация от авторски парчета, без определено стилово звучене. Автор на текстовете е китаристът и създател на бандата Росен Найденов, който за първи път влиза в ролята и на вокал. Останалите членове на групата са Пепи - бас, Ани - китара, вокал и мелодика, Иван Качората - перкусии, кахон, ксилофон.

Образователна програма „Роден край”

Библиотеката, съвместно с музеите и останалите културни институти в града, осъществява поредица от обучителни инициативи, насочени към децата и младежите от региона. Една от тях е образователната програма „Роден край”. Тя има за цел да провокира интерес у подрастващите към природните и културно-историческите забележителности на град Враца и Врачанския край и формира отношение към символите и традициите на старите врачани, към тяхното духовно наследство. Възраждането на традиционни занаяти и придобиване знания с пряка практическа насоченост, на житейски умения, които не са намерили място в учебните програми на училищата, но удачно ги допълват, са търсен и желан резултат. По нетрадиционен и забавен начин се представят интересни вярвания, обреди и обичаи, открити са творчески работилници, провеждат се краеведски разходки.

През 2018 г. са проведени 10 краеведски разходки в няколко направления: Символите на Враца, Празничен народен календар, Легендите на Стара Враца, Врачански балкан и Наследство (работа на терен) - участници са общо над 300 деца от училищата във Враца и читалищата в Паволче, Згориград и Чирен; краеведска разходка, беседа и участие в традиционен поход до Бистрешкия манастир.

Национална библиотечна седмица

Тема за 2018 г. „Достойно бъдеще за нашите библиотеки”

В дните от 14 до 21 май се проведе тринадесетата Национална библиотечна седмица, под мотото „Достойно бъдеще за нашите библиотеки”. Целта бе да ангажира вниманието на законодателната, изпълнителната и местните власти с неотложните проблеми в сектора и необходимостта от незабавни действия за реформирането му.

РБ „Христо Ботев” се включи в кампанията с няколко инициативи.

В периода бе организирана и специална кръгла маса на тема „Достойно бъдеще за нашите библиотеки” във връзка с отбелязването на 5 години от началото на кампанията „Посланици на библиотеките”. Участници в срещата бяха посланиците, които през годините са допринесли за различни застъпнически кампании.

„Лято в библиотеката 2018”

За поредна година РБ „Христо Ботев” подготви програма за работа с малките си читатели през ваканционните месеци.

Общо 1 073 деца и тийнейджъри се включиха в летните събития. В последния ден от инициативата „Лято в библиотеката 2018” най-активните участници получиха грамоти и награди, а за финал всички се впуснаха в лятно парти.

Първото предизвикателство за подрастващите бе #VlogON „Направи си сам: забавно лято във Враца”. Чрез създаването и воденето на видеоканал младежите усъвършенстваха комуникативните си и творчески умения, както и правилата за безопасно общуване и поведение в Интернет. Всички клипове,

заснети и монтирани от участниците, са достъпни в youtube канала на библиотеката. Втората инициатива бе академия за творческо писане. Участниците се срещнаха с гост-ментори, които им предадоха своя опит. Сред гостите бяха автор и илюстратор на детски книги, преподавател по български език и литература и журналисти. Третата инициатива „Детска архитектурна работилница“ бе насочена към възрастовата група от 3 до 10 г. Целта бе с помощта на 3D пъзели да подредят карта „Мини Европа“ и да се запознаят с основна информация за архитектурните паметници от страните на Стария континент. Срядата беше запазена за четене на приказки за децата от 0 до 10 г. Лятната читалня се провеждаше в Детски отдел с помощта на доброволци. В петък „отваряше“ арт работилница „Приказни игри“. В нея децата имаха възможност да сътворят всичко, което може да се направи от хартия.

Тази година всички участници получиха специална читателска карта „Лятно предизвикателство“. За всяко посещение събираха печати и преминаваха нива. След всеки етап, децата попълнили всички посещения, имаха възможността да се включат в специална работилница за „Арт дизайн: Book слоган“. Запознаха се с термина „слоган“ и с помощта на текстилни маркери изработиха собствени послания за насърчаване на четенето върху тениски и торбички.

Инициативата „Светулки“ - интерактивно посещение
в библиотеката

Ученици от VII до XII клас се включиха в интерактивна разходка и игра „Светулки“ в Дни на отворените врати. Инициативата се организира във връзка с 1 ноември - Ден на народните будители и цели да представи дейността и ресурсите на отделите по иновативен начин.

Общо 115 участници от СУ „Козма Тричков“, СУ „Васил Кънчов“, ПЕГ „Йоан Екзарх“ и ПГ „Димитраки Хаджитошин“ се впуснаха в приключението да открият всички загадки, подготвени от библиотекарите, за да достигнат до крайната цел - да изберат съвременен будител, с когото се гордеят. Под формата на игра учениците се запознаха с начина на търсене на информация в

отделите „Заемна за дома” и „Обща читалня”. Научиха и за новите технологии и ресурси, внедрени в „Зона за тийнейджъри”.

Играта е и своеобразно продължение на миналогодишната инициатива „Кафене на знанието #Събуди се за бъдещето”, чиято цел бе учениците да назоват кои са българските просветители в 21 век.

Есенни игри

За трета поредна година се проведеха игри „Есенни възшебства” за най-малките читатели на библиотеката. Приключението се проведе в Стаята на приказките и премина под формата на интерактивна игра. Децата решаваха гатанки, скрити в пъстри есенни листа и се запознаха с различните видове дървета и украсите им през годишните сезони.

Петнадесета регионална краеведска конференция „Традиционна медицина и лечебната сила на природата”

Участие взеха представители на културните институции от Северозападна България - регионалните библиотеки, музеите и архивите от Видин, Монтана и Враца, Исторически музей - Оряхово, читалищните библиотеки от региона, представители на Природен парк „Врачански Балкан”, ученици от СУ „Христо Ботев” и клуб „Роден край” - Търнак, представители на Регионално краеведско дружество - Враца, изследователи от БАН.

„Традиционна медицина и лечебната сила на природата” събра различни гледни точки към една вечна тема, поредното предизвикателство и празник за изследователите от Северозападна България.

Друг важен момент е билкосъбирането и богатството на природните ресурси на Врачанския балкан и Дунавската равнина. Интерес предизвиква и темата за курорта на Северозападна България – Вършец.

Коледна изложба „Коледен звън“

По традиция в дните преди Коледа библиотеката показва атрактивни свои колекции, които чрез посланията на времето ни връщат столетие назад - в Стара Враца. Тази година акцентът е върху любимите мелодии и книжки от началото на XX век. На изложбата бяха представени коледни и новогодишни песнички и книжки на децата от миналия век.

Културната дейност в Регионална библиотека през 2018 г. бе насочена основно към привличане на нови читатели, приобщаване към книгата и четенето и обогатяване културния живот в града.

**В приложение № 9 са посочени видовете инициативи през 2018 г.*

V. Проекти и програми

Проект „Карта на времето - Дигитален архив на регион Враца - XX век“

Цел на проекта „Карта на времето“ е издирването, събирането и документирането на бита, историята и традициите, културната и родова памет на селищата от регион Враца като принос към документирането на културното наследство на района и общобългарското краезнание. Предмет на проучването са автентичният фолклор, ценните документи и фотографии от сбирките на читалищата в населените места, лични и семейни сбирки, сбирки на местни краеведи, църковни библиотечни сбирки. Обхват - 123 населени места от общините: Борован, Бяла Слатина, Враца, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин.

Създаването на Дигитален архив на регион Враца – XX век – история, култура, бит и традиции, забележителности дава автентична „картина“ на живота на всяко от населените места (текст, звук, фотография) на регион Враца. Ценни записи, документи и фотографии излизат от забвението, за да бъдат опазени и показани - представени по най-добрия общодостъпен

начин, за да разкрият пред съвременника „житието“ на един от най-колоритните и интересни, но и в същото време един от най-бедните и обезлюдени днес региони на България. Проектът обединява магията на словото, на песента, на традицията, красотата и лечебната сила на природата, простичките покъртителни човешки послания в лични истории и разкази по снимки. Панорама на един свят, който вярва в живота на общността, в Божията благословия и пътя на светлината.

Програмиран е и изработен сайт на проекта - kartanavremeto-vratsa.org. Основната цел е да систематизира и предостави на широк кръг потребители информацията и ресурсите, събрани в разработката „Карта на времето - дигитален архив на регион Враца XX век“. Представени са в 4 формата: снимки (към всяка снимка да има текст), аудио, текст и видео. Достъпът е лесен и интересен: просто изберете върху картата от началната страница област Враца и след това една от десетте общини. Историите са категоризирани по селища, но и тематично. Върнете се в XX век!

В края на 2018 г. публикуваните истории са 1 000, 800 са ретро снимките от различни периоди на XX в., 1 200 са качените снимки, направени по време на теренните обиколки, 500 - пълнотекстови документи - статии, краеведски и фолклорни текстове, 800 файла аудиозаписи и 50 видеоматериала, със свободен достъп до всички чрез сайта. Радва се на значителен интерес в социалните мрежи и става все по-популярна сред различни обществени и социални групи. Част от историите, както и цялата информация за проекта, са достъпни и на английски език.

„Техно-Либ – мини технологичен център в библиотеката“

Мини технологичен център в РБ „Христо Ботев“ вече дава възможност на деца и тийнейджъри да се докоснат до нови технологични чудеса. Новата зона е обособена в рамките на проект „Техно Либ - мини технологичен център в библиотеката“. Дейностите по разработката стартираха през месец май 2018 г. и се изпълняваха в партньорство със Сдружение в обществена полза „Враца Софтуер Общество“.

В периода юни – октомври 2018 г. са проведени 5 обучения и един демонстрационен лагер. Чрез реализирането на проекта, библиотеката инвестира средства и ресурс в новите технологии, за

да може да позволи на потребителите си да научат и да задават въпроси за неща, които са заинтересовани да изпробват, но не непременно да купуват за себе си.

Общо 57 тийнейджъри преминаха обученията „Увод в роботиката” - управляваха роботи, написаха първите си програмни кодове, запознаха се с платките Ардуино, принципите за работа при създаването на хардуерни обекти и сглобиха сгъваем робот, работещ със слънчева енергия. Общо 25 участници се включиха в обучение и демонстрационен лагер „Дрон в библиотеката”. Запознаха се с техническите специфики на дрона и правилата за безопасност. Кадрите, заснети от курсистите по време на демонстрационния лагер, са предоставени на всички участници под формата на виртуална изложба. Чрез изпълнението на проекта се повиши компетентността на 21 библиотечни служители за работа с новите технологии и приложения, с цел формиране на умения за оказване на помощ при работа с потребителите.

В мини технологичния център ще се провеждат ежегодни обучения за работа с дрон и хоби роботика с комплекти Ардуино, съвместно с „Враца Софтуер Общество”.

Този проект се реализира с подкрепата на Фондация „Глобални библиотеки – България” в рамките на конкурс „Библиотеката – активен участник в обществения живот”, в изпълнение на договор РД11-00-338/20.12.2017 г. с Министерство на културата.

Проект E-skills for E-inclusion

Фондация „Глобални библиотеки – България“ изпълнява проект E-skills for E-inclusion, чиято основна цел е разработване на обучителна програма по компютърна грамотност за уязвими групи с цел улесняване на достъпа им до пазара на труда. Проектът се изпълнява в партньорство с още 5 организации от Северна Ирландия, Испания, Италия и Румъния и е финансиран със средства от Европейската програма Еразъм+.

Развитието на технологиите през последните десетилетия не само преформулира начина на правена на бизнес, но и влияе значително върху пазара на труда в целия Европейски съюз. Преодоляването на появилото се несъответствието между

нуждите на пазара и наличните дигитални умения на работната ръка е ключов приоритет в дългосрочните и средносрочни стратегии на Европейската комисия и в секторните политики на отделните страни. Въпреки полаганите усилия, статистиката сочи, че значителен процент от европейците нямат елементарни дигитални умения и/или никога не са използвали Интернет.

Отчитайки тези тенденции на европейско равнище, партньорите си поставят няколко основни задачи при изпълнението на този проект:

- Разработване и прилагане на новаторски приобщаващи методи за обучение на възрастни с цел повишаване на основните дигитални умения на уязвимите групи, включително нови учебни програми, курсове и придружаващи учебни материали и инструменти;
- Разширяване и удостоверяване компетенциите на учителите за по-ефективно провеждане на курсове по компютърна грамотност за уязвимите групи;
- Разработване и прилагане на иновативни инструменти за оценка на придобитите дигитални умения на обучените представители на уязвимите групи;
- Разработване на многоезичен уеб портал за преподаватели по компютърна грамотност.

В България ФГББ изпълнява проекта с активното участие на 4 регионални библиотеки: РБ „Христо Ботев“ - Враца, РБ „П.Р. Славейков“ - Велико Търново, РБ „Христо Смирненски“ - Хасково и РБ „Стилиян Чилингиров“ - Шумен.

Проект „Студентски практики – фаза 1”

През 2018 г. библиотеката работи по проект „Студентски практики - фаза 1”, финансиран от Оперативна програма на НОИР, който цели да улесни прехода от образователни институции към работно място и насърчава изграждането на стабилни партньорства. Един студент от Педагогическия факултет на Великотърновския университет, филиал Враца се включи в лятна работа с деца като стажант-библиотекар. За нея бе разработена специална програма, която да приложи в

практическата работа с деца, заедно с придобитите знания в Университета.

Програма „Правна култура“

От 2014 г. Окръжен съд гр. Враца и Районен съд гр. Враца, поотделно и съвместно, провеждат различни инициативи с ученици и студенти, целящи повишаване на правната култура и обогатяване на вече придобитите правни познания. С цел по-добро реализиране на инициативите от септември 2018 г. отвори врати Център за правна култура. Целта му е да затвърди правните познания на студенти и наскоро завършили юристи, да повиши правната и обществена грамотност сред подрастващите, както и да обогати правната култура на гражданите *ad hoc*.

С подкрепата на РБ - Враца провежданите от Центъра инициативи могат да се реализират не само на територията на съдебната палата, а и в удобно и практично оборудваните зали на библиотеката, разполагащи с добра технологична и литературна база, което отговаря на обществената необходимост от достъп до правни знания в по-голяма степен. Една от първите инициативи, с която стартира дейността на Центъра е т.нар. програма „Правна култура“. Предназначена е както за ученици, така и за студенти по „Право“ и други специалности с близка насоченост, също за завършилите юридическото си образование и полагащи предвидения в ЗСВ 6-месечен стаж за придобиване на юридическа правоспособност. Целта е да се обхванат отделните клонове на правото, като чрез ролеви игри и беседи учениците да получат обща култура, а студентите - практически умения в областта на Административното право, Наказателното право, Вещното право, Семейното и наследствено право, Облигационното право, Гражданския процес и Наказателния процес.

VI. Координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност

През 2018 г. РБ „Христо Ботев“ извършва координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от област Враца, съгласно Закона за обществените библиотеки от 2009 г.

На територията на областта през 2018 г. са работили 115 библиотеки:

- Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца;
- Читалищни библиотеки – 103;
- Училищни библиотеки – 7;
- Вузовски библиотеки – 2;
- Специални библиотеки – 2.

Основни дейности в отдела са свързани с изпълнението на задълженията на РБ „Христо Ботев“ за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките и библиотекарите на територията на област Враца. По-значимите от тях са - организацията и провеждането на националните кампании обявени от ББИА, Министерство на културата, Фондация „Глобални библиотеки - България“ и други образователни институции и фондации.

През годината са направени 243 устни консултации с библиотекари от Врачанско по основи на библиотечната теория и практика - комплектуване, обработка на БД, водене на Дневник на библиотеката, класификация на БД, инвентаризация на БФ и други.

В отдела се поддържа Информационен масив за състоянието на библиотеките и движението на кадрите в областта.

Информационната дейност се реализира в 2 посоки - за библиотекарите от област Враца и за институции и организации на регионално и национално ниво.

През 2018 г. са подавани справки, анкети и проучвания, статистически показатели и информации на Община Враца, Областна администрация - Враца, ББИА, Фондация „Глобални библиотеки - България“ и Министерство на културата.

Библиотечните специалисти от Враца и областта своевременно са информирани за всички важни събития и

кампании на регионално и национално ниво, инициирани от РБ, ББИА и Министерство на културата, като „Маратон на четенето“, „Национална библиотечна седмица“, „Нощ в библиотеката“, Ден на народните будители. Информирани са и за публикувани различни проекти и програми, обяви на различни фондации и институции, по които могат да кандидатстват читалищните библиотеки. Голям процент от колегите се включват в националните кампании и обявяват Дни на отворени врати, с което популяризират дейностите си и допринасят за изграждане на вици за четене и интерес към книгите.

През отчетния период РБ „Христо Ботев“ полагаше усилия да подпомага библиотекарите от областта в обучения за разширяване на познанията в различни сфери на обществен живот и новости в библиотечната теория и практика.

На 28 февруари се проведе форум „Карта на времето“ - минало, настояще и бъдеще на библиотеките. Събитието започна с откриването на изложба „Нишката на живота“, която представя резултата от проект „Карта на времето“ и продължи с обсъждане на изпълнението на плановите показатели на библиотеките от Врачанска област, проблемите, възможностите и перспективите за развитие. Общо 41 специалисти взеха участие в срещата, организирана от РБ.

В изпълнение на задълженията си по ЗОБ РБ „Христо Ботев“ - Враца организира обучителен семинар „Библиотеките и цифровия свят“. Той се проведе на 11 май в РБ „Петко Р. Славейков“ - Велико Търново. Участниците се запознаха с новия Европейски регламент за защита на личните данни и прилагането му (EU2016/679-GDPR). Директорът на библиотеката Силвия Врачовска направи указания за актуализиране на информацията, съдържаща се в базата данни на Регистъра на обществените библиотеки. Генади Богданов от отдел СБИО запозна колегите с темите „Услуги в облак. Дигитален маркетинг и защита на данните“. В обучението се включиха 47 библиотекари от областта.

За четвърта поредна година Регионална библиотека „Христо Ботев“ и Регионално дружество на ББИА – секция Враца

върчиха годишните библиотечни награди. Отличията бяха раздадени на официална церемония в деня на професионалния празник - 11 май - Ден на българския библиотекар в парк-хотел „Асеновци“ във Велико Търново. Тази година призьт „Най-добра библиотека в област Враца на 2017 г.“ получи библиотеката при НЧ „Напредък 1898” - с. Търнава, общ. Бяла Слатина, представлявана от Татяна Мариновска. С титлата „Най-добър библиотекар в област Враца на 2017 г.“ бе удостоена Димитринка Илиева Георгиева, секретар-библиотекар при НЧ „Просвета-1909” с. Хайредин, общ. Хайредин. В категория „Подкрепа на библиотеките 2017 г.“ наградата отиде при „Сдружение за градски читални” - София.

По случай професионалния празник екипът на РБ „Христо Ботев” получи поздравителни адреси от евродепутата от групата на ГЕРБ/ЕНП и посланик на библиотеката Владимир Уручев и кмета на Община Враца Калин Каменов.

През месец август завърши обучението за придобиване на III степен професионална квалификация „Библиотекар” в специалност „Библиотекознание” на 10 обучаеми от читалищни библиотеки. Курсът се проведе в рамките на една година в Регионална библиотека и завърши с държавен изпит. Финансирането е по проект „Ваучери за заети лица”, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз чрез ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020. Организатори са Център за професионално обучение към Асоциация „Съвременни читалища”, съвместно с Българска библиотечно-информационна асоциация и РБ - Враца. В рамките на обучението се изучаваха основните дисциплини от учебната програма: Общо библиотекознание, Библиотечни фондове, Библиотечни каталози, Библиотечно обслужване, Управление и организация на библиотеката, Справочна и библиотечно-информационна дейност и др.

На 11-12 октомври бе проведено обучение „Основи на библиотечната теория и практика”. Включиха се 12 библиотекари от читалищни библиотеки от общините Враца, Мездра, Хайредин и Бяла Слатина, които се запознаха с основните процеси в

библиотечната дейност и нормативната уредба. Разгледани бяха основните положения в ЗОБ, Наредба №3/18.11.2014 г. за съхраняването, ползването и разпореждането с документи и Регистъра на обществените библиотеки на Министерството на културата. Практическата част на обучението акцентира върху спецификата на индивидуалната и групова регистрация на библиотечния фонд, включваща работа с Книга за движение, Инвентарна книга и водене на Дневник на библиотеката.

На 8 и 9 ноември се проведе трети Национален форум „Библиотеките днес“, организиран от Фондация „Глобални библиотеки - България“. В него участваха представители на целеви библиотеки от Врачанско.

В помощ на библиотекарите от обществените библиотеки на областта се изработи платформа към официален сайт на Регионална библиотека „Христо Ботев“ в два раздела - нормативни уредба за обществените библиотеки и образци на основни библиотечни документи, които да улеснят и унифицират водената документация. С уточнението, че някои от тях са задължителни, според Наредба № 3/18.11.2014 г., а други са примерни - базови, които те могат да променят, допълват или разширяват, за да ги пригледят за работата на конкретната библиотека.

VII. Професионална квалификация

През изминалата година библиотечни специалисти преминаха през следните обучения:

- Запознаване с най-новите тенденции и програмни продукти в областта на автоматизацията на библиотечните процеси;
- Работа със скенер за книги и специализиран софтуер BatchScanWizard;
- Обучение за работа с почистваща машина за книги;
- Обучителен семинар „Библиотеките и цифровия свят“;
- Обучение „Медийна грамотност“;

- Обучение „Управление на европейски проекти“;
- Обучение „Повишаване на правната култура. Арбитраж“;
- Обучение за работа с дрон „Дрон в библиотеката“;
- Обучение за прилагане на онлайн услуги в библиотеката „Моята библиотека“;
- Обучение по здравословни и безопасни условия на труд.

VIII. Административна и финансова дейност

През отчетния период библиотеката работи със съвременна организационно-функционална структура. Създадена с цел оптимизиране на дейността и създаване условия за въвеждане на иновации.

През периода бяха изработени нови „Вътрешни правила за работна заплата“, „Вътрешни правила относно механизма на обработване на лични данни и тяхната защита в Регионална библиотека „Христо Ботев“ – град Враца“. Извършена корекция в Система за финансово управление и контрол и прилежащите и документи.

В края на годината в културната институция работят 26 щатни служители, от които: 1 директор, 1 заместник-директор, 1 системен администратор, 1 експерт „Връзки с обществеността“, 1 счетоводител, 1 експерт „Човешки ресурси“, 1 касиер-домакин, 1 чистач и 18 библиотечни специалисти. Изразходваният бюджет на библиотеката за 2018 г. е в размер на 430 049 лева. Средства от републиканския бюджет – 415 334 лв.; дофинансиране, проекти и дарения – 14 715 лв. (*Виж Приложение 10*)

Средната брутна заплата за отчетния период е 828.30 лв. Допълнително материално стимулиране във връзка с постигнати високи резултати на служителите бе получено три пъти - за 11 май - Професионален празник на библиотечни и информационни специалисти, по повод 1 ноември - Ден на народните будители, по повод Коледни празници. В периодите пролет-лято и есен-зима на служителите бяха изплатени и средства за работно облекло в размер на една минимална работна заплата. Финансовата година

за РБ „Христо Ботев“ приключи без задължения. През отчетния период са проведени 12 заседания на Дирекционен съвет като специализиран колективен съвещателен орган, на които са разглеждани и взети решения по основни проблеми, касаещи библиотеката.

IX. Материално-техническа база

През последните години се полагат ежедневни грижи за поддържането на базата. През 2018 г. в библиотеката бе създадена „Зона за тийнейджъри“, оборудвана с лаптопи и интерактивна дъска.

X. Връзки с обществеността

Културната институция продължава да надгражда позициите си във виртуалното пространство и успешната комуникация с медии и общественост, като увеличи и разнообрази каналите си за разпространение на информация. За втора поредна година акцент в работата е организацията на тематични инициативи, под формата на предизвикателства, ателиета и творчески академии, насочени към различни целеви групи - #VlogOn „Направи си сам: забавно лято във Враца“, „Кафене на знанието #Свободен ли си?“, работилница „Арт дизайн: Book слоган“, Академия за творческо писане, разработване на образователна игра „Научи за Ботев“, интерактивна разходка в библиотеката чрез инициативата „Светулки“. Целите на събитията, които се организират са обвързани с мисията на обществените библиотеки - да удовлетвори потребностите на отделните лица и групи от образование, информация и личностно развитие, в това число от развлечение и занимания през свободното време. Основен приоритет е насърчаване на гражданското участие и подкрепа в мисията – четене за всички.

Днес обществените библиотеки в лицето на РБ „Христо Ботев“ са едни от най-сигурните източници на информация, а медиите - наш най-силен съюзник в търсенето на правилната формула за нов вид общуване с потребителите.

Разнообразните канали на комуникация - на живо в ефир, в сайт, фейсбук страници и преса позволяват да се постигне ниво на личен контакт между институцията и всеки един член на таргетираната публика и да бъдат отправяни персонализирани послания. Затова свидетелства и рубриката „Дарик чете“, чиято основна цел е да се стимулира четенето сред хората от Враца. Освен да информира за интересните четива в библиотеката, ефирът на Дарик - Враца се превръща и в първата трибуна за анонсиране на предстоящи инициативи на библиотеката, насочени към разнообразни публикации. На живо се съобщават новини, свързани с внедрени иновации, безплатни обучения, гостуващи автори, информационни кампании. Рубриката се излъчва всеки четвъртък. Представят се най-новите заглавия, най-любопитните книги, най-търсените автори, най-добрите разказвачи, най-завладяващите истории за малки и големи.

През годината стартира и рубрика към БНР - Радио Видин - „Карта на времето - пътешествие към корените“. Първото издание съвпадна с обявяването на Българското европредседателство - 11 януари 2018 г. и оттогава се излъчва всеки четвъртък. Историите от платформата „Карта на времето“ достигат до разнообразна публика чрез ефира на „Радио Видин“ и се публикуват в сайта им.

Благодарение на доброто присъствие в медиите, социалните мрежи, платформите за споделяне и блог изцяло се промени представата за библиотеката като затворена структура. Новият ѝ облик е многопластов - отворена към новите технологии, мотиватор за търсене на знания, място за учене, модерен културен институт, съчетаващ хармонията между традицията и модерното мислене.

Екипът изпрати една от най-успешните си години. 2018-а бе белязана с високи отличия за съхраняване и популяризиране на нематериалното културно наследство, както и успешно реализирани програми за деца и тийнейджъри. Благодарение на креативността и упоритата работа, амбициозните цели, поставени през първите месеци се увенчаха с търсения успех.

Реализирането на проекта „Създаване на дигитален архив на регион Враца - XX век - история, култура, бит и традиции, забележителности“ донесе на екипа на Регионална библиотека

„Христо Ботев” – Враца Наградата на кмета на Община Враца за 2018 г. в областта на културата, както и диплом за номинация за Националната награда „Христо Г. Данов” за принос в българската книжовна култура в категория „Библиотеки и библиотечно дело” за 2018 г.

Екипът получи и наградата за най-добра работа с деца на Фондация „Америка за България“ #ВМУЗЕЯСМЕ. Това е и високата оценка за неспирната енергия и креативност, които влагаме при реализирането на летните програми. Смелите ни проекти обаче не спират до тук.

ПРИЛОЖЕНИЕ

**1. Сводна статистическа таблица за изпълнение
на основни показатели за 2018 г.**

№	Показатели	Ед. мярка	Отчет
1	Библиотечен фонд	Рег.ед.	263 323
2	Набавени библиотечни материали	Рег.ед.	3 773
3	Отчислени библиотечни материали	Рег.ед.	739
4	Текущо получавани периодични издания	Загл.	68
5	Регистрирани читатели	Брой	4 800
	- под 14 години	Брой	2 244
	- над 14 години	Брой	2 556
6	Заети библиотечни материали	Рег.ед.	137 166
7	Посещения - общо	Брой	275579
	- в залите на библиотеката	Брой	87 186
	- виртуални - в уебсайтове на библиотеката	Брой	188 393
8	Въведени записи в електронните БД до края на 2018 г.	Бр.зап.	4 556
9	Направени справки общо	Брой	23 928
	От тях - устни	Брой	13 898
	- писмени	Брой	82
	- авт. информационно търсене	Брой	9 948
10	Организиран масови прояви	Брой	380
11	Методическа дейност		
	- оказана експертно-консултантска помощ	Бр. конс.	243
	- организирани квалификационни мероприятия	Брой	10
	- посетени библиотеки	Брой	17
12	Щатен състав	Брой	26
13	Бюджет общо	Лева	430 049

***2. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и
заети библиотечни документи по съдържание
според десетичната класификация***

Индекс	Наименование	Библ. фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
0	Общ отдел	5 574	82	9	3260
1	Философия	6 306	140	15	3380
2	Религия. Атеизъм	1 737	71	8	743
3	Обществено политически	26 724	409	41	16 417
5	Математика. Естествени науки	15 627	52	18	1 467
61	Медицина	11 046	125	8	3 127
62 64-69	Техника. Промисленост	21 104	97	28	1 881
63	Селско стопанство	4 803	15	4	1134
7	Изкуство	25 094	146	18	2875
793/799	Спорт	3 998	31	9	3114
80	Езикознание	5 796	39	10	1483
82-89	Литературознание	12 407	58	34	3358
9	История	10 157	162	71	6421
91	География. Пътешествия	3 750	22	13	1 825
	Художествена	82 469	1 689	158	67484
	Детска отраслева	10 372	96	26	448
	Детска художествена	16633	539	269	19197
Общо през отчетната година		263 323	3 773	739	137 166

3. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по вид

Вид на библиотечните материали	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Книги	230 015	3637	739	110 214
Периодични издания	14 132	61		24 539
Графични издания	2 342	6	-	792
Картографски издания	137	1	-	-
Нотни издания	3 075	5	-	1 194
CD	1344	27	-	181
Диафилми, диапозитиви	920	-	-	-
Грамофонни плочи	8690	-	-	20
Магнетофонни ленти и др.звуконосители	64	-	-	-
Видеокасети, DVD	1006	36	-	207
Аудиокасети	1 569	-	-	19
Други - дискети	15	-	-	-
Е-книги	14	-	-	-
Общо	263 323	3 773	739	137166

4. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по език

Език	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Български	233 426	3 700	739	135 800
Руски	18 412	5	-	359
Английски	4 246	24	-	740
Немски	5 055	17	-	189
Френски	969	23	-	75
Други езици	1 215	4	-	3
Общо през отчетната година	263 323	3 773	739	137 166

5. Набавени библиотечни документи по начин на доставяне

Общо за отчетната година	От тях				
	Чрез покупка	По депозит	Абонамент	Дарение	Заменени срещу загубени
3 773	590	182	61	2 907	33

6. Състав на читателите по професия и пол

Код	Професия	Общо
01	Работници в промишлеността	109
02	Работници в селското стопанство	-
03	Инженерно-технически специалисти	199
04	Селскостопански специалисти	19
05	Медицински специалисти	149
06	Математици, физици, химици, геолози, географи, биолози	67
07	Философи, социолози, историци, педагози, филолози, икономисти и юристи	344
08	Писатели, журналисти, артисти, художници, музиканти и др.	57
09	Учители – детски, начални и прогимназиални	309
10	Студенти	207
11	Ученици от горния курс	1414
12	Ученици от начален и среден курс	1 464
13	Други	462
Общо през отчетната година		4 800
В това число: Мъже		1 793
Жени		3007

7. Състав на читателите по възраст и образование

По възраст				По образование	
До 14 год.	От 15 до 18 г.	От 19 до 28 г.	Над 28 г.	Средно	Висше
2244	558	302	1 696	740	1 183

8. Текущи периодични издания по вид и по съдържание

Отрасли на знанието	Общо	Вестници	Списания
0 Общ отдел	2	-	2
1 Философия	1	-	1
2 Религия. Атеизъм	-	-	-
3 Обществено политически науки	35	19	16
5 Математика. Естествени науки	2	-	2
61 Медицина	3	2	1
62, 64-69 Техника. Промисленост	4	1	3
63 Селско стопанство	1	-	1
7 Изкуство	4	-	4
793-799 Спорт	2	1	1
80 Езикознание	2	-	2
82-89 Литературознание	3	2	1
9 История. Биографии	3	-	3
91 География. Пътешествия	1	-	1
Художествена литература	1	-	1
Детска отраслева литература	1	-	1
Детска художествена литература	3	-	3
Общо през отчетната година	68	25	43

9. Библиотечни инициативи през 2018 година

Изложби	5
Витрини по повод бележити дати и годишнини	38
Творчески вечери, срещи с автори, представяния	14
Конференции	2
Краеведски разходки	10
Беседи за ББЗ с разходка в библиотеката	52
Литературни четения	38
Представени презентации	27
Детско утро	10
Открити уроци	35
Артистични работилница	17
Демонстрации, обучения	66
Състезания, игри, конкурси	37
Дискусии	19
Кампании	10
Общо събития за 2018 г.	380

10. Бюджет на библиотеката по параграфи за 2018 година

Видове дейности	§§	Изразходвани средства:
Заплати и възнаграждение за персонала, нает по трудово и служебно правоотношение:	0100	245 417
Други възнаграждения и плащания на Персонала	0200	31 985
Осигурителни вноски от работодател	0500	47295
Издръжка	1000	95887
Платени данъци	1900	1141
Разходи за членски внос	4600	80
Придобиване на ДМА и НДА	5200 5300	8244
Общо бюджет		430 049